

PID-5^A short

Inventarul de personalitate pentru DSM-5 (PID-5^A short)

(descriere sintetică & instrucțiuni pentru cercetare)

Copyright CONSTANTIN Ticu

tconst@uaic.ro

(004) 0744 643 467

Descriere PID-5^A short

Inventarul de personalitate pentru DSM-5 (**PID-5**), a fost propus de APA (American Psychiatric Association) ca model alternativ de diagnostic la DSM - V. și permite evaluarea a 20 de trăsături dezadaptative grupate în cinci domenii/ trăsături în acord cu cei cinci factori ai Big Five Model. Versiunea integrală (full) în limba română a Chestionarului PID - 5^{Adult} (Constantin, Nicuță & Grădinaru, 2021) conține 224 de itemi și asigură evaluarea a 25 de trăsături dezadaptative.

Chestionarul PID-5 (Adult, short), este format din 104 de itemi/ aserțiuni, răspunsurile fiind solicitate pe o scală în 4 trepte, de la "0" ("Foarte fals sau Adesea fals") la "3" ("Foarte adevărat sau Adesea adevărat"). Analiza statistică a răspunsurilor pentru cei 104 de itemi (aserțiuni) permite estimarea gradului de dezvoltare a **20 de dimensiuni dezadaptative**, grupate în cinci domenii/ trăsături negative (polul negativ) a celor cinci factori ai personalității ai Big Five Model:

- AFECT NEGATIV (Nevrozism +) - labilitate emoțională, anxietate, teama de abandon;
- DETAȘARE (Introversiune –) - retragere socială, anhedonie, evitarea intimității;
- ANTAGONSIM (Agreabilitate –) - manipulare, necinste, grandomanie;
- DEZINHIBARE (Conștiinciozitate –) - iresponsabilitate, impulsivitate, distractibilitate;
- PSIHOZĂ (Deschidere +) - convingeri neobișnuite, excentricitate, dereglare perceptivă.

Aceste tendințe sunt reprezentate grafic pe o scală în 4 trepte, cu semnificația:

0 - absența unor tendințe;

1- posibile tendințe, cu manifestări adaptate și funcționale;

2- tendințe dezadaptative ușoare sau moderate, prezente frecvent;

3 – tendințe dezadaptative evidente, trăsături disfuncționale prezente sau perturbare severă.

Scorurile permanent ridicate pentru o dimensiune pot indica zone semnificative și problematice, astfel încât persoana care primește îngrijire ar putea necesita o evaluare, un tratament și o urmărire ulterioară.

PID-5 – Adult a fost dezvoltat sub egida APA (*American Psychiatric Association*) pentru a fi folosit în diagnosticul preliminar / screening, în paralel cu interviul inițial al pacientului și pentru monitorizarea evoluției pacientului. Acest instrument poate fi utilizat în evaluare sau cercetare ca instrument complementar, util în luarea deciziilor clinice și nu ca singura bază pentru efectuarea unui diagnostic clinic.

Pentru un screening detaliat și pentru a urmări schimbarea în timp a severității disfuncționalității persoanei monitorizate, se recomandă completarea versiunii extinse a PID - 5, Adult (224 itemi, 30 de dimensiuni dezadaptative evaluate).

APA solicită clinicienilor și cercetătorilor să furnizeze date suplimentare cu privire la utilitatea instrumentelor pentru caracterizarea statutului pacientului și îmbunătățirea îngrijirii pacientului la <http://www.dsm5.org/Pages/Feedback-Form.aspx>.

FACTORII PID-5^{A short}

APECT NEGATIV

(+) *NEGATIVST(Ă)*, cu trăirea frecventă și intensă, la un nivel ridicat, a unui spectru larg de emoții negative (ex: anxietate, depresie, vinovăție, rușine, îngrijorare, mânie) și a manifestărilor comportamentale (ex: auto-vătămare) și interpersonale (ex: dependență) corespunzătoare.

Labilitate emoțională

(+) Instabil(ă) din perspectiva trăirilor emoționale și a dispoziției; emoțiile sunt declanșate cu ușurință, sunt intense și /sau disproporționate față de importanța evenimentelor sau situațiilor.

Anxietate

(+) Îngrijorat(ă), cu trăiri persistente de neliniște, nervozitate, panică sau tensiune ca răspuns la diverse situații percepute ca fiind incerte, la efectele negative ale unor experiențe neplăcute din trecut sau de posibilitatea de a se întâmpla lucruri negative în viitor.

Teama de abandon

(+) Dependent(ă) de ceilalți, se teme să fie lăsat singur în urma respingerii de către și /sau separării de persoanele importante, din cauza lipsei de încredere în capacitatea de a se descurca singur, atât fizic cât și emoțional.

DETAȘARE

(+) *DETAȘAT(Ă)*, evită experiențele socio-emoționale incluzând aici atât retragerea din interacțiunile interpersonale (de la interacțiuni ocazionale, cotidiene, până la relații de prietenie și intime) cât și limitarea trăirii și exprimării afective, în special a capacității hedonice.

Retragere socială

(+) Reticent(ă), preferă să fie singur(ă) în loc să se afle în compania altora; reticența mare față de implicarea socială; evitarea contactelor și a activităților sociale; lipsa de inițiativă în contactele sociale.

Anhedonie

(+) Ahedonic(ă), îi lipsește bucuria, plăcerea implicării și a energiei investite în experiențele vieții; incapacitatea de a simți plăcere și de a fi interesat de diverse activități.

Evitarea intimității

(+) Evitant(ă), se ferește (evită) de relațiile apropiate sau sentimentale, de cele care presupun atașamentul interpersonal și relațiile intime de natură sexuală.

ANTAGONISM

(+) **ANTAGONIC(Ă)** crează un dezacord între sine și alte persoane prin importanța de sine exagerată, cu pretenția de a fi tratat într-un mod special, antipatia profundă față de ceilalți însoțită de lipsă de sensibilitate față de nevoile și sentimentele lor sau abilitatea de a-i folosi în scopul propriei ascensiuni.

Caracter manipulator

(+) Manipulativ(ă), machiavelic(ă) prin utilizarea diverselor subterfugii pentru a-i influența sau controla pe ceilalți; utilizarea seducției, a farmecului personal, volubilității sau fățarniciei pentru a-și atinge scopul.

Caracter necinstit

(+) Necinstit(ă), lipsit(ă) de onestitate și predispus(ă) spre înșelătorie; crează o imagine falsă despre sine; înfrumusețează sau inventează evenimentele relatate.

Grandomanie

(+) Egocentric(ă), crede că este superior celorlalți, motiv pentru care trebuie răsplătit printr-un comportament special; are sentimentul că are drepturi speciale; condescendență față de alții.

DEZINHIBARE

(+) **DEZINHIBAT(Ă)**, este orientat(ă) către obținerea recompensei imediate, care generează un comportament impulsiv, dominat de judecățile, senzațiile și stimulii de moment, fără a lua în considerare experiențele din trecut sau consecințele acestui comportament.

Iresponsabilitate

(+) Iresponsabil(ă), ignoră angajamentele luate și este incapabil de a-și onora obligațiile financiare și de altă natură; lipsa de respect față de/și nepăsarea privind onorarea înțelegerilor și promisiunilor; lipsa de grijă față de bunurile celorlalți.

Impulsivitate

(+) Impulsiv(ă), acționează sub impactul momentului, ca răspuns la stimuli imediați; acționează pe moment, fără un plan sau fără a se gândi la consecințe; dificultate în stabilirea și realizarea unor activități planificate; sentimentul de presiune și un comportament de auto-vătămare atunci când se află sub influența disconfortului emoțional.

Distractibilitate

(+) Imprăștiat(ă), cu dificultatea de a se concentra și focaliza asupra unei sarcini; atenția este cu ușurință distrasă de stimuli externi; dificultatea de a menține un comportament orientat către un obiectiv, care cuprinde atât planificarea cât și îndeplinirea sarcinilor.

PSIHOTICISM

(+) **PSIHOTIC(Ă)** cu manifestarea unui spectru larg de comportamente și elemente cognitive bizare, excentrice sau neobișnuite, nevalidate cultural, care cuprind atât procesul (ex: percepție, disociere) cât și conținutul (ex: credințe).

Convingeri neobișnuite

(+) Fantezist(ă) cu credința că deține capacități neobișnuite cum ar fi citirea gândurilor, telechinezia sau fuziunea gândire - acțiune, trăirea neobișnuită a realității, inclusiv experiențe de tip halucinator.

Excentricitate

(+) Bizar(ă), cu un comportament, aspect și/sau vorbire ciudate, neobișnuite, bizare; idei stranii și imprevizibile; spune lucruri neobișnuite sau inadecvate.

Dereglare perceptivă

(+) Neobișnuit(ă) în conduite, cu procese ale gândirii și trăiri bizare sau neobișnuite, cum ar fi depersonalizarea, derealizarea și disocierea; trăiri complexe ale stării somn-veghe; sentimentul de control al gândirii.

ÎNREGISTRARE DATE PID-5^{A SHORT}

Pentru scorare manuală & cercetare

1. Se creează o bază de date în care fiecare item al chestionarului PID se definește ca o variabilă numerică cu rădăcina PID (PID1, PID2, PID3 PID104) la care se adaugă variabile socio-demografice.
2. În baza de date, pentru toți itemii, se introduc valorile pe scale ale răspunsurilor oferite de fiecare subiect (foarte fals = 1, uneori fals = 2 , uneori adevărat = 3, foarte adevărat = 4).
3. După introducerea în baza de date a valorilor bifate pe chestionar și salvarea bazei de date ("Nume_bazadatePID_0.sav") se verifică corectitudinea datelor introduse pentru identificarea eventualelor erori de înregistrare (11, în loc de 1; 22 în loc de 2 etc.) În SPSS se pot verifica prin: *Analyze - Descriptive statistics – Frequencies, Minimum si Maximum*.
4. În aceeași bază de date se introduc și valorile la celelalte probe psihologice sau alte variabile luate în calcul în designul de cercetare și se calculează scorurile pe factori la aceste probe psihologice/ variabile.
5. Se trimite baza de date corect completată la adresa tconst@uaic.ro solicitând verificarea consistenței interne și calcularea scorurilor pe factori.

Pentru scorare automată & generare profil psihologic

Chestionarul PID-5^{A short} poate fi aplicat și în format electronic (on-line), prin invitații e-mail trimise de pe platforma **PsihoProfile** (www.psihoprofile.ro). Detaliile succinte referitoare la utilizarea PsihoProfile se găsesc la adresa <https://goo.gl/4vXNfY> sau pe pagina web <http://www.psihoprofile.ro/Public/Viitorul>.

Dacă se dorește aplicarea chestionarului în format imprimat (creion-hârtie) și înregistrarea ulterioară în baza de date PsihoProfile (alături de chestionarele aplicate on-line), după logarea pe PsihoProfile, în secțiunea *EVALUARE - Aplică chestionare – (selectează) PID-5^{A short} - Introdu răspunsuri*, pot fi introduse datele de pe chestionarele aplicate în varianta imprimată.

La finalul cercetării (după aplicarea/ înregistrarea tuturor chestionarelor), pentru a avea acces la baza de date cu toate chestionarele completate (on-line - introduse automat sau imprimat - introduse manual), se va trimite un e-mail la adresa tconst@uaic.ro pentru a solicita baza de date, precizând: *Numele si prenumele studentului/ cercetătorului* (clientului PsihoProfile, cel care a oferit spre completare chestionarul), *Denumirea chestionarului/ chestionarelor aplicate*, intervalul în care au fost culese datele și numărul aproximativ de persoane evaluate. Ca răspuns la acest e-mail se va primi o bază de date în format Excel sau SPSS cu toate chestionarele completate (itemi și scoruri pe factori).

Citare utilizare PID-5^{A short}

Descriere instrument

(de introdus în secțiunea *Metodologia / Designul cercetării: Instrumente utilizate*)

Chestionarul PID-5^{A short} este versiunea scurtă (104 de itemi) a *Inventarului de personalitate PID-5*, propus de APA (American Psychiatric Association) ca model alternativ de diagnostic la DSM - V. . Chestionarul PID-5A short este format din 104 de itemi (asertiuni) și asigură evaluarea a *20 de trăsături dezadaptative* (+ 5 domenii de evaluare/ meta-factori) grupate în cinci domenii/ trăsături negative (polul negativ) a celor cinci factori ai personalității ai Big Five Model: AFECT NEGATIV (Nevrozism +), DETAȘARE (Introversiune –), ANTAGONISM (Agreabilitate –), DEZINHIBARE (Conștiinciozitate –) și PSIHOZĂ (Deschidere +).

Pentru citare:

(Constantin, Nicuță & Grădinaru, 2021).

Constantin, T., Nicuță, E. G., & Grădinaru, D. (2021). Psychometric properties of the Personality Inventory for DSM-5 in a Romanian community sample. *Journal of Evidence-Based Psychotherapies*, 21(1).

Date statistice PID-5^{A short}

Indicatori statistici generali:

(ultima versiune PID-5^{A short}, **2 886 s**; actualizare: 06.09.22)

Scala PID-5 ^{A short}	<i>M</i>	<i>SD</i>	Skewness	Kurtosis	α
2886 evaluări					
Labilitate emoțională	4.89	3.17	.26	-.73	.779
Anxietate	4.92	3.57	.26	-.98	.865
Teamă de abandon	4.76	3.30	.33	-.78	.803
Retragere socială	3.04	2.80	.72	-.36	.805
Anhedonie	2.51	2.73	1.11	.63	.784
Evitarea intimității	2.96	2.86	.94	.20	.768
Caracter manipulator	2.33	2.45	1.32	1.60	.761
Caracter necinstit	1.98	2.50	1.34	1.21	.794
Grandomanie	3.60	2.72	.57	-.22	.726
Iresponsabilitate	2.00	2.32	1.29	1.32	.700
Impulsivitate	3.91	2.89	.52	-.48	.780
Distractibilitate	3.56	3.29	.73	-.33	.889

Convingeri neobișnuite	2.14	2.65	1.32	1.17	.777
Excentricitate	2.85	3.07	.99	.12	.848
Dereglare perceptivă	1.63	2.27	1.55	2.06	.749
Suspiciune	4.15	2.66	.40	-.46	.698
Submisivitate	3.48	2.90	.59	-.44	.833
Duritate	1.50	2.28	1.77	2.89	.826
Ostilitate	3.72	2.99	.57	-.48	.788
Asumare de riscuri	3.89	2.92	.59	-.32	.800
Perseverare	4.04	2.81	.38	-.49	.750
Căutarea atenției	4.93	2.94	.22	-.60	.800
Deprimare	1.58	2.51	1.82	2.82	.846
Limitare afectivă	4.17	2.53	.34	-.25	.622
Perfecționism rigid	6.02	2.95	-.06	-.59	.742
